

Panorama Tczewa

NR 6/409 • CZERWIEC/LIPIEC 2026

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY
SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA

LATO W MIEŚCIE

PODCZAS TEGOROCZNYCH WAKACJI W TCZEWIE NA PEWNO NIE BĘDZIE WIAŁO NUDĄ. FABRYKA SZTUK, MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA, CENTRUM KULTURY I SZTUKI, TCZEWSKIE CENTRUM SPORTU I REKREACJI, A TAKŻE INNE INSTYTUCJE I ORGANIZACJE PRZEŚCIGAJĄ SIĘ W PROPOZYCJACH NA AKTYWNE SPĘDZENIE WAKACYJNYCH MIESIĘCY. OD ZAWODÓW SPORTOWYCH, ZAJĘĆ NA BASENIE, POPRZECZ KINO POD CHMURKĄ, TWÓRCZE SPOTKANIA, WARSZTATY ARTYSTYCZNE, BIBLIOTEKĘ PLENEROWĄ - PO GRY MIEJSKIE, KONCERTY I FESTYNY. KAŻDY ZNAJDZIE COŚ DLA SIEBIE.

ISSN 3071 - 80 58

» 19-24

2-3 Aktualności

4-5 Kultura

6 Samorząd

7-8 Inwestycje

9 Biblioteka

10 Bezpieczeństwo

11-14 Poradnik bezpieczeństwa

15 Dzień Dziecka

16-17 Fabryka Sztuk

18 Historia

19-24 Lato w mieście

Tczew dla rodzin z dziećmi – nowy informator

Dwóch Franków, Ola, Magda, Marysia, Julia, Konrad, Gracjan, Lena, Antek, Ignas i Jerzyk – to młodzi Tczewianie, którzy pomogli nam przygotować publikację skierowaną do tych, którzy chcą rodzinnie i aktywnie spędzić czas w naszym mieście. Dzieci można zobaczyć na zdjęciach w Informatorze, wydanym wspólnie z Lokalną Organizacją Turystyczną KOCIEWIE. Prezydent Tczewa **Łukasz Brządkowski** spotkał się z dziećmi, aby podziękować im za udział w „sesji zdjęciowej” i złożyć życzenia z okazji Dnia Dziecka. Publikacja wskazuje miejsca, które warto odwiedzić podczas wędrowek po Tczewie – wśród nich Miejską Bibliotekę Publiczną, Fabrykę Sztuk, Centrum Konserwacji Wraków Statków, Muzeum Wisły, Centrum Kultury i Sztuki, Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji, wodny plac zabaw, kanonkę, Park Piotrowo, wodny plac zabaw, Bulwar Nadwiślański, boiska, miejsca zabaw i aktywności. Informator Jest adresowany przede wszystkim do turystów, ale zapewne chętnie skorzystają z niego również Tczewianie. Odbiorcom naszego informatora pozostaje tylko życzyć... dobrej zabawy *Informator jest dostępny w Urzędzie Miejskim w Tczewie oraz w siedzibie LOT Kociewie przy ul. Podmurnej 12.*

Grupy Rodzinne Al-Anon
Siła i nadzieja dla rodzin i przyjaciół alkoholików

Czy widzisz co alkohol robi z bliską Ci osobą?
Czy wiesz, że wpływa też na Twoje zachowanie?
Czy chcesz to zmienić w swoim życiu? Szukasz wsparcia. Przyjdź.
**Al -anon „Nowe życie - Tczew, ul. Elizy Orzeszkowej 6
w każdy czwartek o godz.17.00, tel. 736 622 202**

URZĄD MIEJSKI W TCZEWIE

PREZYDENT MIASTA TCZEWA

Łukasz Brządkowski
tel. 58 77 59 354
brzadkowski@um.tczew.pl

Prezydent przyjmuje interesantów
w czwartki w godz. 15.00-16.30.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA
DŚ. GOSPODARCZYCH

Andrzej Gockowski
tel. 58 77 59 308
gockowski@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów
w poniedziałki w godz. 14.00-15.30.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE
Facebook.com/miasto.tczew.official/
Instagram.com/miasto.tczew/
Youtube.com/MiastoTczew

PANORAMA TCZEWA Biuletyn Informacyjny Samorządu Miasta Tczewa

RADA PROGRAMOWA

Kazimierz Ickiewicz - przewodniczący
Mateusz Kotwica
Amadeusz Szlagowski
Joanna Ody
Roman Kucharski

REDAKTOR NACZELNA

Małgorzata Mykowska
tel. 58 77 59 320
mykowska@um.tczew.pl

REDAKCJA

Biuro Prezydenta
tel. 58 77 59 320

Wersja elektroniczna biuletynu
dostępna jest na stronie internetowej:
tczew.pl/k/panorama-miasta

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania
i adiestacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Nakład: 2 000 egzemplarzy
Druk: GTC Group

**Panorama
Tczewa**

ZDJĘCIA NA OKŁADCE
Sabina Piotrowska (Fabryka Sztuk)

Wsparcie dla tczewskich działkowców

Rodzinny Ogród Działkowy im. W. Witosa w Tczewie jest jednym z dziesięciu, które otrzymały dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Woj. Pomorskiego w ramach programu Pomorskie dla Działkowców. Ponadto dofinansowanie z budżetu miasta otrzymają ROD im. M. Kopernika oraz ROD Kolejarz.

Umowa o dofinansowanie ROD im. W. Witosa została podpisana 2 czerwca między marszałkiem woj. pomorskiego **Mieczysławem Strukiem** i prezydentem Tczewa **Łukaszem Brządkowskim**. Udział w Pomorskim dla Działkowców to szansa na poprawę infrastruktury ROD, w tym modernizację dróg wewnętrznych,

Fot. Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego

instalację oświetlenia czy systemów monitoringu oraz na stworzenie miejsc spotkań, np. świetlic. Ponadto otrzymane środki można przeznaczyć na realizację projektów ekologicznych, ta-

kich jak budowa oczek wodnych czy przebudowa zieleni. W przypadku tczewskiego ROD, pieniądze zostaną przeznaczone na budowę pomieszczenia na potrzeby administracyjno-biurowe dla

działkowców. Koszt zadania wynosi 75 tys. zł, z czego 20 tys. zł stanowi wsparcie samorządu województwa pomorskiego.

Ponadto w czerwcu rozstrzygnięty został miejski konkurs na dotację dla stowarzyszeń ogrodowych prowadzących Rodzinne Ogrody Działkowe na obszarze Gminy Miejskiej Tczew, na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej. Konkurs adresowany jest do tych ROD-ów, które nie są w pełni wyposażone w infrastrukturę lub gdzie infrastruktura jest w złym stanie technicznym.

Dofinansowanie otrzymają:

- ROD im. M. Kopernika – 20 tys. zł na wymianę fragmentów wodociągu
- ROD Kolejarz – 20 tys. zł na montaż kamer (8 punktów).

„Pro Domo Trsoviensi” – zgłoś kandydata

Do 30 września na ręce przewodniczącego Rady Miejskiej można kierować wnioskami o przyznanie Medalu „Pro Domo Trsoviensi”. Jest to wyróżnienie przyznawane przez Radę Miejską za znaczące zasługi dla Tczewa i jego mieszkańców.

Medal można przyznawać za działalność naukową, gospodarczą, społeczną, kulturalną i sportową oraz

inne osiągnięcia promocyjne, przynajmniej miastu splendoru lub wyrażające korzyści mieszkańcom. Może być przyznawany mieszkańcom miasta oraz osobom spoza Tczewa.

Kandydatów do wyróżnienia zgłaszają instytucje, organizacje, zakłady pracy i inne formalnoprawne zbiorowości oraz grupy składające się z co najmniej 30 mieszkańców Tczewa.

Do wniosku należy dołączyć szczegółowe uzasadnienie. Złożone wnioski trafiają do przewodniczącego Rady Miejskiej, który konsultuje wnioski z zespołem złożonym z przewodniczących klubów radnych. Pozytywnie zaopiniowane wnioski kierowane są do komisji merytorycznej przedmiotu działalności kandydata. Wnioski pozytywnie zaopiniowane przez komisję merytoryczną, kierowane są do

Kapituły Medalu „Pro Domo Trsoviensi”. W przypadku pozytywnej decyzji, przygotowywany jest projekt uchwały, który następnie trafia pod obrady Rady Miejskiej. W danym roku kalendarzowym mogą być nadane nie więcej niż 3 medale, chyba że istnieją szczególnie ku temu powody.

Dniem wręczenia medalu jest Dzień Tczewa, przypadający 30 stycznia.

M.M.

Rada Seniorów zaprasza

Rada Seniorów Gminy Miejskiej Tczew otrzymała dofinansowanie ze środków Województwa Pomorskiego w ramach pomocy finansowej pod nazwą: POMORSKIE RADY SENIORÓW 2026 na realizację działań adresowanych do seniorów zamieszkujących na terenie Tczewa.

W ramach projektu „Klubokawiarnia seniora” – seniorzy będą mieli możliwość bezpłatnego uczestniczenia w cyklicznych spotkaniach warsztatowo-edukacyjnych (np. warsztaty rękodzie-

ła, zajęcia muzyczne, wokalne, spotkanie na temat bezpieczeństwa osób starszych w ich miejscu zamieszkania poprzez edukację i wyposażenie mieszkań w systemy wczesnego ostrzegania-czujniki). Najbliższym czasie w ramach projektu planowane są:

– **24 czerwca** – Park Centrum Kultury i Sztuki

godz. 14.00 – zajęcia jogi

godz. 15.00 – Nordic Walking – należy zabrać kijki

– **22 lipca** – Park Centrum Kultury i Sztuki

godz. 14.00-16.00 – zajęcia tańeczne

– **19 sierpnia** – Klub Muzyczny Centrum Kultury i Sztuki

godz. 14.00-16.00 – warsztaty muzyczne połączone ze wspólnym śpiewem

Ponadto, Miasto Tczew uzyskało dofinansowanie w ramach otwartego konkursu ofert w ramach programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „**Aktywni Seniorzy - ASY**” na lata **2026-2030** (Priorytet III. Partycypacja społeczna osób starszych) edycja 2026. Zadanie realizowane będzie z inicjatywy Rady Seniorów.

W ramach zadania „**Zatańczmy Razem - integracyjna po-**

tańcówka dla seniorów” zostaną zorganizowane 4 potańcówki w różnych dzielnicach Tczewa, w okresie od lipca do listopada 2026r. Trzy potańcówki odbędą się na świeżym powietrzu w ogólnodostępnych przestrzeniach publicznych, natomiast jedna odbędzie się w lokalu gminnym. Wydarzenia będą bezpłatne i otwarte dla każdego mieszkańca miasta. Aktualnie Miasto oczekuje na podpisanie umowy o dofinansowanie.

Harcerska Orkiestra Dęta jedzie po zwycięstwo do Meksyku!

60 młodych muzyków i ogromna szansa. Harcerska Orkiestra Dęta z Tczewa weźmie udział w WAMSB World Marching and Show Band Championship 2026, jednej z najważniejszych międzynarodowych imprez dla orkiestr marszowych i show bandów.

Po wielu występach na konkursach i festiwalach krajowych, postanowili zweryfikować swoje umiejętności przed międzynarodowym jury. Dzięki bardzo dobremu występowi na Mistrzostwach Polski Orkiestr 2025 w Radomiu uzyskali kwalifikację i zaproszenie na Mistrzostwa Świata WAMSB (World Associa-

tion of Marching Show Bands), które odbędą się 9-12 lipca 2026 w Puebla w Meksyku.

- *To dla nas ogromne wyróżnienie i szansa, aby pokazać światu, co potrafimy i spełnić swoje marzenia* – mówi dyrygentka, **Magdalena Kubicka – Netka**.

Zawody obejmują kilka form prezentacji, w tym parady uliczną, parady stadionową, pokaz na boisku, marsz i grę, a także konkurencje dla orkiestr koncertowych, kolorowych gwardii, zespołów bębniarskich oraz solistów w formule face to face.

Jak wynika z regulaminu, impreza będzie rozgrywana według jednolitych zasad WAMSB INTERNATIONAL, a oceny uczestników dokona międzynarodowe jury złożone z sędziów

wizualnych, muzycznych oraz ekspertów od efektu ogólnego. W mistrzostwach przewidziano zarówno kategorię konkursową dla uczestników w każdym wieku, jak i kategorie festiwalowe: Junior dla osób w wieku 9–15 lat oraz Open dla uczestników od 15. roku życia wzwyż. - *Orkiestra jest muzyczną perłą naszego miasta. To świetni i utalentowani ludzie. Udział orkiestry w tym wydarzeniu to ważny sprawdzian umiejętności i okazja do reprezentowania miasta, ale i naszego kraju na międzynarodowej scenie* – podkreśla **Jarosław Wojciechowski**, dyrektor Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie, gdzie działalność HOD jest wpisana w statut.

Orkiestra cieszy się ogromnym uznaniem wśród mieszkańców

miasta i całego regionu. Konkursy, uroczystości patriotyczno-religijne, a także różnego rodzaju koncerty i wydarzenia kulturalne z udziałem HOD zawsze przyciągają liczną publiczność i spotykają się z bardzo dobrym odbiorem. To muzyka na wysokim poziomie i profesjonalizmu, do którego odbiorcy zdążyli się już przyzwyczaić. Nic więc dziwnego, że mieszkańcy, lokalne firmy, władze oraz sympatycy zespołu aktywnie włączyli się w organizację wyjazdu, okazując swoje wsparcie i zaangażowanie. Orkiestranci od kilku miesięcy zbierają na pokrycie kosztów transportu 60-osobowej grupy, transport instrumentów oraz wyżywienie i zakwaterowanie.

(CKiS)

V Mistrzostwa Polski Orkiestr w Gryficach – nagrody dla orkiestry

Z kolejnymi sukcesami wróciła Harcerska Orkiestra Dęta z V Mistrzostw Polski Orkiestr w Gryficach. W muzycznej rywalizacji brało udział 17 orkiestr. Tczewscy muzycy otrzymali następujące nagrody:

- Mistrz Polski w kategorii koncert - dywizja II
- Wicemistrz Polski w kategorii parada marszowa
- IV miejsce w kategorii prze-marsz
- IV miejsce w kategorii para-da uliczna
- tytuł najlepszego dyrygenta dla Magdaleny Kubickiej-Netki
- wyróżnienie dla flecistki Ma-rrii Netki
- wyróżnienie dla sekcji wal-torni.

Wielkie brawa!

Magdalena Kubicka-Netka nagrodzona za działalność kulturalną

Magdalena Kubicka-Netka otrzymała nagrodę prezydenta Tczewa za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury za 2025 rok.

Nagroda została wręczona podczas sesji Rady Miejskiej 28 maja br.

Magdalena Kubicka-Netka od 2002 r. dyryguje i zarządza Harcerską Orkiestrą Dętą. W 2025 r. wprowadziła HOD na podium Mistrzostw Polski Orkiestr Dętych w Radomiu w trzech kategoriach. Uzyskane wyniki doprowadziły do zakwalifikowania HOD na mistrzostwa świata orkiestr federacji WAMSB (World Association of Marching Show Bands).

Harcerska Orkiestra Dęta pod jej dyktando zyskała rozpoznawalność wśród wielu zespołów tego rodzaju z równych regionów Polski oraz uznanie jurorów polskich i zagranicznych.

Harcerska Orkiestra Dęta im. Stanisława Moniuszki

Harcerska Orkiestra Dęta im. Stanisława Moniuszki, działająca nieprzerwanie od 1947 roku, to zespół z bogatą tradycją, który wychował wiele pokoleń Tczewian i zapoczątkował kariery zawodowych muzyków. Orkiestra prezentuje repertuar obejmujący muzykę filmową, rozrywkową, poważną i oryginalne kompozycje na orkiestrę dętą, a także regularnie uczestniczy w paradach, uroczystościach i festiwalach w całym kraju. Zespół ma na koncie liczne nagrody, m. in. wicemistrzostwo w Paradzie marszowej oraz III miejsce w koncercie podczas Mistrzostw Polski Orkiestr Radom 2025 oraz **współpracę z wybitnymi artystami, m.in. Jackiem Wójcickim, Mietkiem Szczęśniakiem, Zbigniewem Wodeckim, Kubą Badachem, Januszem Radkiem, Natalią Kukulską, Ewą Bem, Anią Rusowicz, Kasią Cerekwicką czy Kubą Jurzykiem.**

Dyrygentką Orkiestry od 2002 roku jest Magdalena Kubicka-Netka, kontynuująca rodzinne tradycje muzyczne i nadająca zespołowi wyjątkowy artystyczny charakter.

Orkiestra prowadzi bezpłatną naukę dla młodzieży szkolnej na kilkunastu instrumentach: flet, klarnet, saksofon, fagot, trąbka, waltornia, sakshorn, puzon, tuba, perkusja. Nie oczekuje się jakiegokolwiek doświadczenia gry na instrumencie – nauka może odbywać się od podstaw.

XXVIII sesja Rady Miejskiej w Tczewie - 25 czerwca o godz. 10.00

Porządek obrad

I. Część pierwsza:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych.
3. Przedstawienie proponowanego porządku obrad sesji.
4. Przyjęcie protokołu z sesji Rady Miejskiej w Tczewie z 28 maja 2026 r.
5. Informacja z działalności Prezydenta Miasta Tczewa za czerwiec 2026 r.
6. Informacja z interpelacji zgłoszonych przez radnych w okresie od 28 maja 2026 r. do 24 czerwca 2026 r.

II. Część druga

7. Stan zaawansowania inwestycji i remontów za I półrocze 2026 r.
8. Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Tczewa na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” za lata 2023-2024.
9. Przedstawienie Protokołu Nr 5/2025 z kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez zespół kontrolny Komisji Rewizyjnej dotyczącej funkcjonowania Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie w latach 2018-2024 oraz okres bieżący.
10. Przedstawienie Protokołu Nr 2/2024 z kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez zespół kontrolny Komisji Rewizyjnej dotyczącej funkcjonowania Zakładu Usług Komunalnych w Tczewie w latach 2018 – 2024 oraz okres bieżący.
11. Raport o stanie Miasta Tczewa za 2025 rok.
 - 11.1 Debata.
 - 11.2 Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Tczewa.
12. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu miasta za 2025 rok.
 - 12.1 Wystąpienie Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.
 - 12.2 Dyskusja.
 - 12.3 Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu miasta Tczewa za 2025 rok.
 - 12.4 Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Prezydentowi Miasta Tczewa absolutorium z tytułu wykonania budżetu miasta za 2025 rok.
13. **Podjęcie uchwał w sprawie:**
 - 13.1 zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze, zasad przyznawania zwolnień od obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, zatrudnionych w przedszkolach i szkołach prowadzonych przez Gminę Miejską Tczew,
 - 13.2 zmieniająca uchwałę dotyczącą ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach wspomaganych oraz zwrotu wydatków za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia,
 - 13.3 zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego w ramach inwestycji mieszkaniowej realizowanej przez Społeczną Inicjatywę Mieszkaniową KZN- Północ Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie na działkach nr: 8/6, 8/19, 8/20, 8/22, 8/23 obręb ewidencyjny 14, gm. Miejskiej Tczew,
 - 13.4 zmieniająca uchwałę w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, znajdujących się na terenie administracyjnym miasta Tczewa,
 - 13.5 wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym umów dzierżaw nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Miejskiej Tczew na zagospodarowanie zielenią, udostępnienia gruntu na miejsca postojowe,
 - 13.6 wprowadzenia regulaminu korzystania z placów zabaw zlokalizowanych na terenie miasta Tczewa,
 - 13.7 wprowadzenia Regulaminu korzystania z siłowni zewnętrznych i do „Street workout-u” na terenie miasta Tczewa,
 - 13.8 wprowadzenia regulaminu korzystania z wybiegów dla psów na terenie miasta Tczewa,
 - 13.9 ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej dla budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, w tym układem drogowym, parkingami, wiatami śmietnikową i rowerową, instalacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi, na działce nr 369 (obręb 5) położonej przy ul. Armii Krajowej w Tczewie,
 - 13.10 ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z usługami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Czatkowskiej w Tczewie,
 - 13.11 ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej polegającej na: budowie budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z urządzeniami budowlanymi i zagospodarowaniem terenu, na działce nr 826/26 (obręb 9) położonej przy ul. Szymborskiej i Bałdowskiej w Tczewie,
 - 13.12 ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej polegającej na: budowie trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami w parterze wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną, w tym: układem drogowym, parkingami, wiatami śmietnikowymi i rowerowymi, placem zabaw, instalacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi, na działce nr 422/34 (obręb 10) położonej przy ul. Tczewskich Saperów w Tczewie,
 - 13.13 zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej na II półrocze 2026 r.
 - 13.14 zmian w budżecie miasta Tczewa na 2026 r.,
 - 13.15 zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Tczewa na lata 2026-2044,
 - 13.16 odwołania Skarbnika Gminy Miejskiej Tczew,
 - 13.17 powołania Skarbnika Gminy Miejskiej Tczew.
14. Zgłaszanie interpelacji, zapytań i wniosków.
15. Wolne wnioski, informacje oraz oświadczenia (podziękowania, życzenia itp.).

Trwa przebudowa basenu przy ul. Wojska Polskiego

Generalny remont basenu przy ul. Wojska Polskiego idzie pełną parą. Na razie prace polegają głównie na demontażu elementów konstrukcyjnych i wyburzaniu ścian.

W trakcie prowadzonych robót budowlanych wykonawca zgłasza różnego rodzaju problemy, które wymagają sporządzenia nowych rozwiązań projektowych. Wpływa to na tempo prac i w niektórych przypadkach spowoduje konieczność poniesienia dodatkowych kosztów.

Trwa przeprojektowywanie instalacji wodociągowej tak, aby w przyszłości trzy obiekty (lo-

dowisko, basen kryty, basen odkryty) miały możliwość niezależnego korzystania z sieci (odrębne liczniki). W podob-

nym celu przeprojektowywana jest instalacja elektryczna. Wykonano nową instalację wody zasilającą basen odkryty. Trwają też rozmowy z Polskim Związkiem Pływackim na temat niecki basenowej, aby było możliwe organizowanie tam zawodów pływackich wyższej rangi.

Wykonawcą przebudowy obiektu TCSiR jest Texom Sp. z o.o. z Krakowa. Umowa opiewa na 27 837 729,39 zł. Inwestycja objęta jest dofinansowaniem w wysokości 15 mln zł z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Termin realizacji: 20 grudnia 2027 r.

Inwestycje drogowe

Do największych tegorocznych inwestycji drogowych należą przebudowy ul. Mieszka I i Okrętowej. Oba zadania są dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Przy ul. Mieszka I obecnie prowadzone są prace związane z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną, deszczową oraz teletechniczną. Zły stan instalacji gazowej wymagał, niezaplanowanej wcześniej modernizacji, która została już wykonana przez PGNiG, ale niestety opóźniło to nieco prowadzenie innych prac instalacyjnych. Inwestycja powinna zakończyć się we wrześniu br. Przebudowa ulicy to kluczowe zadanie na osiedlu Kolejarz. Ulica Mieszka I z ulicą Grunwaldzką tworzy główny ciąg

osiedla Kolejarz. W związku z sąsiedztwem nowego osiedla przy ulicy Tczewskich Saperów będzie przejazdem o zwiększającym się znaczeniu. Koszt zadania to 4 332 301,56 zł, z czego dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wynosi 1 755 075 zł. Głównym wykonawcą, na zlecenie miasta, jest, firma Strabag.

Wybrano wykonawcę remontu ul. Okrętowej. Do przetargu wpłynęło 6 ofert, za najkorzystniejszą uznano ofertę Firmy Usługowej RADEX Radosław Wierzbicki z Międzyłęża. Zadanie obejmuje budowę i przebudowę około 440-metrowego odcinka ulicy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Termin wykonania: 170 dni od momentu pod-

pisania umowy. Miasto Tczew otrzymało na ten cel 2 231 475 zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Całkowita wartość zadania wynosi blisko 4,5 mln zł.

W czerwcu podpisana została umowa na dokumentację projektową budowy i przebudowę odcinka ulicy Świętopelka, wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zadanie wykona Pracownia Projektowa „Promar” Mariusz Szyszkowski z Rożen-tała za kwotę 332 100 zł. Przedmiotem zamówienia jest opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej dla kompleksowej budowy i przebudowy ul. Świętopelka w Tczewie wraz z uzyskaniem ostatecznej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Termin realizacji: kwiecień 2027 r.

OTO Park – powstaje kolejne centrum handlowe Tczewa

12 mln zł bezpośredniego wpływu do budżetu miasta, 11 mln zł na rewitalizację terenu i infrastruktury drogowej, przebudowa dwóch skrzyżowań, blisko 13 000 m² nowoczesnej powierzchni i zróżnicowany miks 30 sklepów, ponad 300 nowych miejsc pracy dla lokalnej społeczności. Start budowy: jesień 2026.

O planach dotyczących budowy nowego centrum handlowego Tczewa poinformował Robert Kozubal, przedstawiciel inwestora, podczas konferencji prasowej w ratuszu w maju br.

Nowy kompleks handlowo-usługowy OTO Park Tczew zaoferuje mieszkańcom około 30 nowoczesnych sklepów na powierzchni blisko 13 000 m². Inwestycja realizowana jest według precyzyjnie określonej strategii – OTO Parki powstają w odpowiedzi na rosnące potrzeby miast kompaktowych, a nie dużych aglomeracji. Inwestorowi, firmie Falcon Investment Management, zależy na budowaniu autentycznych, długofalowych i dobru sąsiedzkich stosunków z lokalną społecznością. Wynika to bezpośrednio z modelu biznesowego firmy: sieć tworzona jest bez zamiaru szybkiej odsprzedaży obiektów. Falcon to inwestor, który zostaje w miejscu realizacji projektu, stając się trwałym partnerem w rozwoju miasta.

Inwestor przeznacza z własnych środków łącznie 11 mln zł na całą rewitalizację terenu oraz jego kompleksowe przygotowanie pod budowę nowoczesnego kompleksu. Z tej puli kwota aż 2 milionów złotych zostanie ulokowana bezpośrednio w gruntowną modernizację układu komunikacyjnego. Celem tej operacji jest maksymalne ograniczenie uciążli-

ści drogowych i upłynnienie ruchu miejskiego.

Kluczowe elementy projektu drogowego obejmują:

- budowę dwóch nowoczesnych i bezpiecznych skrzyżowań dojazdowych: w tym kompleksową przebudowę skrzyżowania Al. Kociewskiej z ul. Czerwonego Kapturka oraz skrzyżowania Alei Solidarności z Aleją Kociewską;
- nowo zaprojektowany wjazd do kompleksu: który usprawni komunikację i przejmie główny potok aut, odciążając lokalną sieć osiedlową;
- infrastrukturę przyjazną pieszym i rowerzystom: w tym nowe chodniki z kostki betonowej oraz wydzieloną drogę rowerową o nawierzchni bitumicznej;
- inteligentne sterowanie ruchem: montaż nowoczesnej sygnalizacji świetlnej i pętli indukcyjnych zarządzających dynamicznie przepustowością. Wszystkie te usprawnienia zostaną zrealizowane w 100% na koszt inwestora, co pozwala na znaczne odciążenie budżetu miasta Tczewa.

Inwestycja przy ul. Czerwonego Kapturka to także realny zysk dla mieszkańców poszukujących zatrudnienia – pracę znajdzie tu ponad 300 osób. Projekt wygeneruje 120 stałych

etatów bezpośrednich w salach sprzedaży i obsłudze technicznej obiektu oraz około 200 miejsc pracy w firmach powiązanych (ochrona, logistyka, serwisy, lokalni dostawcy).

Teren zostanie wyposażony w nowoczesną infrastrukturę użytkową: paczkomat, bankomat, butelkomat oraz parking z punktami szybkiego ładowania pojazdów elektrycznych (EV). Bliskość głównych arterii oraz planowany przystanek komunikacji miejskiej sprawia, że OTO Park Tczew stanie się nowym, wygodnym i tętniącym życiem punktem spotkań dla całych rodzin.

Realizacja OTO Park Tczew odbywa się w modelu pełnej jawności oraz w stałym kontakcie z władzami miasta. Sygnały oraz obawy lokalnej społeczności związane z potencjalnym obciążeniem osiedlowych dróg stały się dla projektantów kluczowym drogowskazem. W odpowiedzi na nie podjęto strategiczną decyzję o optymalizacji profilu całego kompleksu i rezygnacji z lokowania tu wielkogabarytowych formatów handlowych na rzecz marek o znacznie mniejszej uciążliwości logistycznej. Zamiast generować masowy i głośny ruch dostawczy, OTO Park staje się przestrzenią przyjazną, bezpiecz-

ną i w pełni zsynchronizowaną z potrzebami otoczenia. Pozwoli to wyeliminować uciążliwy transport ciężki, umożliwiając tczewianom spokojne i komfortowe zakupy w bezpośrednim sąsiedztwie domów.

WAŻNE: ruch dostawczy został w po konsultacjach z władzami miasta skierowany tak, aby nie zakłócał spokoju okolicznych mieszkańców, będzie kierowany do dziedzińca od frontu i od strony al. Solidarności na zaplecza budynku. To zminimalizuje wpływ akustyczny.

Kompleksowa oferta dopasowana do potrzeb mieszkańców OTO Park został skomponowany tak, aby odpowiadać na realne potrzeby zakupowe mieszkańców Tczewa. Zaoferuje klientom szeroki i bardzo atrakcyjny tenant mix składający się z kluczowych najemców z branży odzieżowej, drogerii, sklepu obuwniczego, sportowego, klubu fitness oraz restauracji typu drive-thru. Warto również podkreślić, że część najemców OTO Park Tczew to marki dotychczas nieobecne w mieście – ich wejście na lokalny rynek stanowi istotną wartość dodaną inwestycji i bezpośrednią odpowiedź na oczekiwania tczewskich konsumentów.

(informacje inwestora)

Razem świętowaliśmy Dzień Bibliotekarza, Bibliotekarki i Bibliotek

14 maja, w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Aleksandra Skulteta w Tczewie odbyły się uroczyste obchody Dnia Bibliotekarza, Bibliotekarki i Bibliotek, wyjątkowe, bo wpisujące się w jubileusz 80lecia tczewskiej biblioteki. To święto ludzi książki, kultury i słowa, ale przede wszystkim święto wspólnoty, która od ośmiu dekad buduje w Tczewie przestrzeń otwartą, bezpieczną i potrzebną.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych, instytucji kultury, partnerzy, przyjaciele biblioteki, emerytowani pracownicy oraz zespół MBP. Obecni byli m.in. przedstawiciele władz Tczewa: **prezydent Łukasz Brządkowski**, **Marcin Kussowski – przewodniczący Rady Miejskiej** wraz z radnymi **Iwoną Nitzą** i **Romanem Kucharskim**, a także **Joanna Ody – sekretarz miasta**. Wśród gości znaleźli się również dyrektorzy i przedstawiciele partnerskich instytucji kultury, placówek miejskich, spółek komunalnych, organizacji oraz przedsiębiorstw ekonomicznej społeczności. Nie zabrakło też współpracowników, przyjaciół i sympatyków biblioteki – osób, które od lat wspierają instytucję i jej misję.

Uroczystość otworzyła prezentacja filmowa z ubiegłorocznego Narodowego Czytania „Gościu! siadź”. Następnie głos zabrał dyrektor biblioteki, **Damian Domański**, który podkreślił, że współczesna biblioteka jest instytucją zaufania publicznego: miejscem dialogu, edukacji, transferu wiedzy i budowania odporności społecznej. Dyrektor zwrócił uwagę, że biblioteka jest przestrzenią inkluzywną i otwartą dla każdego, niezależnie od wieku, światopoglądu, pochodzenia czy sytuacji życio-

wej. To nie miejsce ekskluzywne, lecz miejsce, które łączy, daje schronienie, inspiruje i wzmacnia. To enklawa dostępności na mapie miasta, w której każdy może czuć się bezpiecznie.

W programie znalazły się filmowe reminiscencje najważniejszych wydarzeń minionego roku: Złotu Pomorskich Bibliotekarzy i Bibliotekarek, Nocy Bibliotek oraz prestiżowego Forum Dyrektorek i Dyrektorów Bibliotek. Szczególnym punktem programu było wystąpienie **Grzegorza Kłody**, architekta z Wrocławia, projektanta nowoczesnych przestrzeni publicznych i bibliotek, którego realizacje wyróżniają się funkcjonalnością, wrażliwością na potrzeby użytkowników i umiejętnością budowania tożsamości miejsca poprzez architekturę. Wygłosił on wykład pt. „**Biblioteka jako marka miasta. Architektura, która przyciąga ludzi i buduje tożsamość miejsca**”, w którym pokazał, jak współczesne biblioteki mogą stać się sercem lokalnych społeczności: przestrzeniami otwartymi, inspirującymi i zapraszającymi do spotkania. Jednym z najważniejszych momentów uroczystości było **wręczenie nagród pracownikom biblioteki**. Nagrody wręczył, **Damian Domański**, dyrektor instytucji, docenia-

jąc zaangażowanie, profesjonalizm i codzienną pracę zespołu.

Prezydent Miasta Tczewa, Łukasz Brządkowski, oraz **Przewodniczący Rady Miejskiej, Marcin Kussowski**, złożyli pracownikom gratulacje i przekazali im okolicznościowe upominki, podkreślając znaczenie biblioteki i jej zespołu dla życia kulturalnego miasta.

Szczegółne miejsce w programie zajęło **uhonorowanie emerytowanych pracowników**. To oni przez lata budowali fundamenty instytucji, wyznaczali kierunki działania, przygotowywali kolejne pokolenia bibliotekarek i bibliotekarzy.

Uroczystość uświetnił recital uczennic i uczniów **Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Janiny Garści w Tczewie**, młodych artystów,

którzy wprowadzili nas w piękny, refleksyjny nastrój.

Finałem wydarzenia było otwarcie nowej przestrzeni pracy i odpoczynku – bibliotecznego **OpenSpace'u** w Sali Literackiej im. Romana Landowskiego. To miejsce stworzono z myślą o czytelnikach, studentach, maturzystach, badaczach i wszystkich, którzy potrzebują spokojnej, nowoczesnej przestrzeni do pracy i nauki.

Tegoroczne obchody Dnia Bibliotekarza i Bibliotek były nie tylko okazją do świętowania, ale także do podkreślenia roli biblioteki jako miejsca **otwartego, bezpiecznego i potrzebnego** – instytucji, która od 80 lat towarzyszy mieszkańcom Tczewa w odkrywaniu świata literatury i kultury.

(MBP Tczew, fot. J. Cherek)

Kask obowiązkowy dla dzieci i młodzieży

Od 3 czerwca 2026 roku wprowadzono obowiązek noszenia kasku ochronnego przez osoby poniżej 16. roku życia poruszające się rowerem, hulajnogą elektryczną oraz innymi urządzeniami transportu osobistego. Celem zmian jest poprawa bezpieczeństwa najmłodszych uczestników ruchu drogowego.

Obowiązek dotyczy również najmłodszych dzieci – do 7. roku życia – które są przewożone: w dodatkowym siodelku rowerowym (w tym w rowerach elektrycznych), w przyczepkach rowerowych, w wózkach rowerowych.

Młodzi uczestnicy ruchu, ze względu na mniejsze doświadczenie oraz większą podatność na skutki zdarzeń drogowych,

są szczególnie narażeni na urazy. Kask ochronny to jedno z najprostszych i jednocześnie najskuteczniejszych zabezpieczeń,

które może znacząco ograniczyć skutki ewentualnych upadków lub zdarzeń drogowych. Odpowiednio dobrany

i prawidłowo zapięty kask realnie zwiększa ochronę głowy, a w wielu sytuacjach może uratować zdrowie, a nawet życie.

Kontrole autobusów przewożących dzieci na wypoczynek

W okresie wakacji policjanci ruchu drogowego w całym kraju będą prowadzić wzmożone kontrole autobusów przewożących dzieci i młodzież na letni wypoczynek. Celem działań jest zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom wyjazdów.

Funkcjonariusze będą sprawdzać m.in. stan techniczny pojazdów, obowiązkowe wyposażenie, upraw-

nienia kierowców, ich stan trzeźwości oraz ogólną kondycję psychofizyczną.

Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji przygotowało wykaz miejsc prowadzenia kontroli autobusów oraz kierowców autobusów przewożących dzieci i młodzież na wypoczynek. Jednym z nich jest punkt znajdujący się **na węźle transportowym w Tczewie** (plac manewrowy przy Galerii

Kocięskiej) – jest to efekt porozumienia z miastem Tczew.

Kontrola odbywa się po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym: 47 742 81 01 (pon.-pt. w godz. 8:00-15:00) 47 742 81 02 (pon.-pt. w godz. 6:00-14:00) 47 742 81 12 (całodobowo).

W celu uniknięcia opóźnień rekomenduje się wcześniejsze zgłoszenie planowanego wyjazdu – najlepiej z kilkudnio-

wym wyprzedzeniem. Ułatwia to sprawną organizację kontroli i ogranicza czas oczekiwania na patrol.

Podstawowe informacje na temat autobusu, takie jak dane o badaniu technicznym, dane techniczne, czy informacje o polisie OC, można sprawdzić za pośrednictwem strony internetowej <https://bezpiecznyautobus.gov.pl>.

Straż Miejska w maju 2026 r.

W maju 2026 r. tczewska Straż Miejska odnotowała 628 interwencji, w tym 274 zgłoszone przez mieszkańców i przedstawicieli instytucji, 354 – pozostałe, w tym zgłoszone przez dyżurnych Komendy Powiatowej Policji w Tczewie, operatorów i interwencji własnych strażników.

- Dzielnicy strażnicy miejscy działający na osiedlach Suchostrzygi i Bajkowym podjęli 58 interwencji własnych oraz 93 zlecone (przez administrację i mieszkańców osiedli, dyżurnych SM), nałożyli 53 mandaty karne na łączną kwotę 5650 zł, wystawili 18

wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych, 38 osób pouczyli. Na Os. Garnuszeńskiego i Zatorzu dzielnicowi podjęli 51 interwencji własnych oraz 47 zleconych, nałożyli 35 mandatów karnych na łączną kwotę 2750 zł, wystawili 34 wezwania dla sprawców wykroczeń drogowych, 16 osób pouczyli.

Na Starym Mieście i Czyżkowicie dzielnicowi podjęli 62 interwencje własne oraz 75 zleconych, nałożyli 32 mandaty karne na łączną kwotę 3850 zł, wystawili 30 wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych, 20 osób pouczyli. Interwencje dzielnicowych dotyczą głównie spraw porządkowych,

spożywania alkoholu w miejscach publicznych, wykroczeń drogowych.

- Doprowadzono do usunięcia pojazdów długo nieużytkowanych (wraków): Nissana z ul. Akacyjowej, Opla z ul. B. Prusa oraz VW z ul. Jedności Narodu.

- Przeprowadzono kontrole przestrzegania ustawy o czystości i porządku w gminach. Przeprowadzono 41 interwencji, nałożono 2 mandaty karne na łącznie 600 zł, 19 spraw przekazano innym organom.

- Przeprowadzono 13 interwencji dotyczących egzekwowania od właścicieli psów przepisów dotyczących wyprowadzania czworonogów i sprzątanía po nich. Nałożono 1 mandat karne na kwotę 500 zł, skierowano jeden wniosek o ukaranie do sądu.

Plan B-ezpieczeństwo – razem uczymy się reagować

Praktyczny poradnik bezpieczeństwa dla mieszkańców miasta Tczewa – CZĘŚĆ VII

„Gdy żar leje się z nieba...”

Jak przetrwać upały i zadbać o bezpieczeństwo swoje, bliskich oraz zwierząt

Słowem wstępu

Gdy słyszymy określenie „sytuacja kryzysowa”, najczęściej wyobrażamy sobie powódź, pożar, katastrofę budowlaną, awarię techniczną czy poważny wypadek. Tymczasem współczesne zagrożenia mają często znacznie mniej spektakularny charakter. Jednym z nich są właśnie długotrwałe fale upałów. Choć nie wywołują nagłych zniszczeń i nie są tak widowiskowe jak gwałtowne burze, mogą prowadzić do realnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, przeciążenia systemów energetycznych, problemów z dostępnością wody, wzrostu liczby interwencji służb ratunkowych oraz zakłóceń w codziennym funkcjonowaniu miast. Przez wiele lat upał kojarzył się przede wszystkim z wakacjami, wypoczynkiem i słoneczną pogodą.

Z perspektywy ochrony ludności i zarządzania kryzysowego wysokie temperatury są dziś traktowane jako jedno z istotnych zagrożeń wymagających odpowiedniego przygotowania mieszkańców i instytucji. Fale upałów wpływają na pracę infrastruktury miejskiej, zwiększają ryzyko awarii energetycznych, powodują przegrzewanie budynków, utrudniają funkcjonowanie transportu publicznego oraz zwiększają zagrożenie pożarowe. W miastach problem jest szczególnie odczuwalny ze względu na tzw. efekt miejskiej wyspy ciepła. Beton, asfalt i budynki nagrzewają się przez cały dzień, a zgromadzone ciepło oddają jeszcze długo po zachodzie słońca. W efekcie temperatura w centrum miasta może być nawet o kilka stopni wyższa niż na terenach podmiejskich. Za upałami często podąża również problem suszy. Wysokie temperatury przyspieszają parowanie wody z gleby, obniżają poziom wód grunto-

wych i zwiększają ryzyko niedoborów wody. Długotrwałe okresy bez opadów wpływają na rolnictwo, miejską zieleń, lasy i lokalne ekosystemy. Co raz częściej eksperci wskazują, że w przyszłości to właśnie dostęp do wody może stać się jednym z najważniejszych wyzwań dla miast.

Choć wielu osobom wydaje się, że największym zagrożeniem są gwałtowne burze czy wichury, statystyki pokazują coś zaskakującego. W Europie więcej osób umiera z powodu skutków ekstremalnych temperatur niż wskutek wielu innych zjawisk pogodowych. Upał jest zagrożeniem cichym, pozornie niegroźnym, ale niezwykle skutecznym.

Dlaczego upał jest tak niebezpieczny?

Organizm człowieka nieustannie utrzymuje temperaturę około 36–37°C. Gdy otoczenie staje się bardzo gorące, a dodatkowo wzrasta wilgotność powietrza, naturalne mechanizmy chłodzenia organizmu

zaczynają działać mniej skutecznie.

Pocenie się jest podstawowym sposobem oddawania nadmiaru ciepła. Problem pojawia się wtedy, gdy organizm traci więcej płynów, niż jest w stanie uzupełnić. Dochodzi do odwodnienia, zagęszczenia krwi, zaburzeń pracy serca oraz pogorszenia funkcjonowania mózgu.

Pierwsze objawy bywają bardzo niepozorne. Pojawia się zmęczenie, rozdrażnienie, ból głowy, senność lub trudności z koncentracją. Wielu ludzi ignoruje te sygnały, uznając je za zwykłe przemęczenie. Tymczasem mogą być one początkiem poważnych zaburzeń związanych z przegrzaniem organizmu.

Najgroźniejszym stanem jest udar cieplny. Temperatura ciała może wówczas przekroczyć 40°C. Pojawiają się zaburzenia świadomości, dezorientacja, przyspieszony oddech, a nawet utrata przytomności. Jest to stan bezpośredniego zagrożenia życia wyma-

gający natychmiastowej pomocy medycznej.

Odwodnienie

– zagrożenie, którego często nie zauważamy

Jednym z największych niebezpieczeństw podczas upałów jest odwodnienie. Co istotne, uczucie pragnienia pojawia się dopiero wtedy, gdy organizm już zaczyna odczuwać niedobór płynów.

Pierwszymi objawami odwodnienia są suchość w ustach, ból głowy, osłabienie, zawroty głowy oraz zmniejszona ilość oddawanego moczu. Mocz staje się ciemniejszy i bardziej skoncentrowany. Wraz z postępem odwodnienia mogą pojawić się skurcze mięśni, zaburzenia koncentracji, przyspieszone bicie serca oraz uczucie dezorientacji.

Szpeciallynie niebezpieczne jest odwodnienie u dzieci i seniorów. W ich przypadku proces ten postępuje znacznie szybciej niż u osób dorosłych.

**Najskuteczniejszą metodą zapobiegania odwodnieniu
jest regularne picie niewielkich ilości płynów przez cały dzień,
nawet wtedy, gdy nie odczuwamy pragnienia.**

Co najlepiej pić podczas upałów?

Najlepszym napojem pozostaje **zwykła woda**. To właśnie ona najskuteczniej nawadnia organizm i pozwala uzupełniać utracone płyny.

W czasie wysokich temperatur dobrze sprawdzają się również wody mineralne zawierające elektrolity, lekkie napary ziołowe oraz niesłodzone herbaty. Korzystne mogą być także naturalne napoje zawierające potas i magnez.

Wbrew powszechnym przekonaniom bardzo zimne napoje nie zawsze są najlepszym rozwiązaniem. Mogą powodować nagle skurcze naczyń krwionośnych oraz uczucie chwilowej ulgi, po którym organizm jeszcze intensywniej się nagrzewa. Niebezpieczne podczas upałów są natomiast alkohol oraz nadmierne ilości napojów energetycznych. Przyspieszają utratę wody i mogą nasilać objawy odwodnienia.

Co jeść, gdy temperatura przekracza 30 stopni?

Latem organizm zwykle potrzebuje mniej ciężkostrawnych posiłków. Wysokie temperatury sprzyjają spożywaniu produktów bogatych w wodę.

Na szczególną uwagę zasługują arbuzy, melony, truskawki, borówki, pomidory, ogórki, sałaty oraz warzywa liściaste. Wiele z nich składa się nawet w ponad 90 % z wody.

W czasie upałów warto ograniczać bardzo tłuste, ciężkie i smażone potrawy. Ich trawienie wymaga większego wysiłku organizmu, co dodatkowo zwiększa produkcję ciepła wewnętrznego. Nieprzypadkowo mieszkańcy krajów południowych od wieków wybierają lekkie dania warzywne, chłodniki, owoce oraz produkty bogate w naturalne minerały.

Jak zachować się podczas ostrzeżenia przed upałem?

W przypadku wydania przez służby meteorologiczne ostrzeżenia przed wysokimi temperaturami warto potraktować je równie poważnie jak ostrzeżenia przed burzami czy sil-

nym wiatrem. Fala upałów rozwija się wolniej, ale jej skutki mogą być równie niebezpieczne. Należy ograniczyć aktywność fizyczną na zewnątrz do minimum, unikać długotrwałego przebywania na słońcu oraz regularnie kontrolować samopoczucie swoje i bliskich. Szczególną uwagę warto zwracać na dzieci, osoby starsze, kobiety w ciąży oraz osoby cierpiące na choroby układu krążenia, oddechowego i cukrzycę.

W czasie największych upałów dobrze jest mieć przy sobie wodę, nakrycie głowy oraz naładowany telefon komórkowy. W przypadku dłuższych podróży

warto wcześniej sprawdzić trasę przejazdu i miejsca, w których można schronić się przed słońcem lub uzupełnić zapasy wody.

Upał w mieście – dlaczego odczuwamy go mocniej?

Mieszkańcy miast często odczuwają temperaturę znacznie wyższą niż wskazują oficjalne pomiary meteorologiczne. Asfaltowe drogi mogą nagrzewać się nawet do 60–70°C. W słoneczny dzień powierzchnia placów, parkingów czy chodników potrafi osiągać temperatury groźne nie tylko dla ludzi, ale również dla zwierząt.

Szczególnie niebezpieczne są godziny między 11.00 a 16.00. To właśnie wtedy promieniowanie słoneczne osiąga największą intensywność.

Jeżeli to możliwe, warto planować spacer, aktywność fizyczną czy zakupy wcześniej rano lub wieczorem. Nawet kilka stopni różnicy może znacząco zmniejszyć obciążenie organizmu.

Jak przygotować mieszkanie na falę upałów?

Wiele osób koncentruje się na ochronie organizmu, zapomi-

NIGDY NIE ZOSTAWIAJ

DZIECKA ANI ZWIERZĘCIA W SAMOCHODZIE!

WNĘTRZE SAMOCHODU NAGRZEWA SIĘ BARDZO SZYBKO – NAWET PRZY UMIARKOWANEJ TEMPERATURZE NA ZEWNĄTRZ

TEMPERATURA NA ZEWNĄTRZ
30°C

JAK ROŚNIE TEMPERATURA W SAMOCHODZIE?
początkowa temperatura wewnątrz: taka sama jak na zewnątrz

PO 10 MINUTACH
40°C
W kabinie robi się już bardzo gorąco.

PO 20 MINUTACH
50°C
Temperatura osiąga poziom niebezpieczny dla zdrowia i życia.

PO 30 MINUTACH
60°C+
Ryzyko udaru cieplnego jest **ŚMIERTELNIE NIEBEZPIECZNE!**

JUŻ KILKA MINUT WYSTARCY, ABY TWOJE DZIECKO LUB ZWIERZĘ BYŁY W ŚMIERTELNYM NIEBEZPIECZNI!

UDAR CIEPLNY MOŻE NASTĄPIĆ JUŻ PO KILKU MINUTACH!

OBJAWY PRZEDGRZANIA:

SILNE DYSZNIENIE

NIEPOKÓJ, ROZDRAŻNIENIE

GORĄCA, SUCHA SKÓRA

OSŁABIENIE, DEZORIENTACJA

PRZYSPIESZONE BICIE SERCA

UTRATA PRZYTOMNOŚCI

CO ZROBIĆ, JEŚLI ZAUWAŻYSZ DZIECKO LUB ZWIERZĘ W AUCIE?

DZWOŃ!

112

- Natychmiast wezwij pomoc.
- Jeśli to możliwe, wyjmij dziecko lub zwierzę z auta.
- Przenieś w cień i schładzaj.
- Podawaj wodę (jeśli przytomny).
- Monitoruj stan do przyjazdu służb.

JAK CHRONIĆ SVOJE DZIECKO I ZWIERZĘTA?

Zawsze zabieraj kluczyki i zamykaj auto.

Zabierz dziecko lub zwierzę wszędzie ze sobą.

Planuj zakupy i sprawy tak, aby nie zostawiać nikogo w aucie.

Parkuj w cieniu i używaj osłon przeciwsłonecznych.

Zapewnij stały dostęp do świeżej wody podczas podróży.

PAMIĘTAJ!

Zwierzęta nie powiedzą, że im gorąco. One po prostu przestają walczyć o życie.

♥ TWOJA ODPOWIEDZIALNOŚĆ TO CZYJEŚ ŻYCIE ♥

nając, że równie ważne jest odpowiednie przygotowanie mieszkania. Największym błędem jest otwieranie okien w najgorętszej części dnia. Gdy temperatura na zewnątrz jest wyższa niż w pomieszczeniu, do środka dostaje się dodatkowo gorące powietrze. W praktyce najlepszym rozwiązaniem jest intensywne wentylowanie mieszkania w godzinach nocnych i wczesnym rankiem, a następnie zasłanianie okien roletami, żaluzjami lub zasłonami odbijającymi promienie słoneczne. Warto również ograniczyć korzystanie z urządzeń emitujących ciepło, takich jak piekarniki, suszarki do ubrań czy niektóre urządzenia elektroniczne. Nawet niewielkie źródła ciepła mogą podnieść temperaturę pomieszczenia o kilka stopni.

Podróże i wakacyjne wyjazdy podczas upałów

Wysoka temperatura staje się szczególnym wyzwaniem podczas podróży. Samochód pozostawiony na słońcu nagrzewa się błyskawicznie. W ciągu kilkunastu minut temperatura wewnątrz pojazdu może osiągnąć poziom przekraczający 50°C. Uchylone szyby nie zapewniają skutecznej ochrony.

Podczas podróży warto regularnie robić przerwy, pić wodę i unikać długotrwałego przebywania na pełnym słońcu. Szczególną ostrożność należy zachować podczas górskich wędrówek oraz zwiedzania otwartych przestrzeni bez dostępu do cienia.

Dzieci podczas upałów

Organizm dziecka przegrzewa się znacznie szybciej niż organizm dorosłego człowieka. Dzieci często nie odczuwają pragnienia w odpowiednim momencie, są bardziej aktywne fizycznie i rzadziej zwracają uwagę na pierwsze objawy przegrzania.

Rodzice powinni szczególnie dbać o regularne nawadnianie,

nakrycia głowy oraz ochronę przed promieniowaniem słonecznym. Warto pamiętać, że place zabaw wykonane z tworzyw sztucznych mogą nagrzewać się do bardzo wysokich temperatur.

Podczas upałów najlepszym miejscem zabawy pozostają zacienione tereny zielone.

Seniorzy – grupa szczególnego ryzyka

Osoby starsze należą do grup najbardziej zagrożonych skutkami wysokich temperatur. Z wiekiem maleje odczuwanie pragnienia, a organizm wol-

niej reaguje na przegrzanie. Dodatkowo wiele osób przyjmuje leki wpływające na gospodarkę wodną organizmu. Podczas fal upałów warto regularnie kontaktować się z samotnymi seniorami i upewniać się, czy mają dostęp do wody, chłodnego miejsca oraz nie potrzebują pomocy.

Czasami zwykły telefon lub sąsiedzka wizyta mogą zapobiec tragedii.

Zwierzęta również cierpią z powodu upałów

Psy i koty nie potrafią chłodzić organizmu tak skutecznie jak ludzie. Szczególnie narażo-

ne są zwierzęta starsze, chore oraz ras brachycefalicznych (rasy zwierząt, głównie psów i kotów, które mają charakterystycznie krótką, spłaszczoną kufę i skróconą czaszkę), takich jak buldog francuski, buldog angielski, mops, bokser, shih tzu, pekińczyk, boston terrier.

Podczas upałów zwierzęta powinny mieć stały dostęp do świeżej wody oraz zacienionego miejsca odpoczynku. Spacer z psami najlepiej planować wcześniej rano lub późnym wieczorem.

PIERWSZA POMOC PRZY ODWODNIENIU

OBJAWY ODWODNIENIA

SILNE PRAGNIENIE

OSŁABIEŃ, ZAWROTY GŁOWY

BÓL GŁOWY

PRZYSPIESZONE BICIE SERCA

OGRAŃCZONE ODDAWANIE MOCZY, CIEMNY MOCZ

CO ROBIĆ?

1 PRZENIEŚ DO CHŁODNEGO, ZACIENIONEGO MIEJSCA

2 ZAPEWNIJ ODPOCZYNEK

3 PODAWAJ WODĘ MAŁYMI PORCJAMI, ALE REGULARNIE

4 W RAZIE POTRZEBY PODAJ NAPOJE ZAWIERAJĄCE ELEKTROLITY

NATYCHMIAST WEZWIJ POMOC – 112

Jeżeli występują:

- zaburzenia świadomości
- problemy z mową
- utrata przytomności
- drgawki
- niemożność samodzielnego przyjmowania płynów

PAMIĘTAJ!

- Pij regularnie, nie czekaj na uczucie pragnienia.
- Unikaj alkoholu i nadmiaru kofeiny – nasilają utratę płynów.
- Szczególną uwagę zwracaj na dzieci, seniorów i osoby chore.

WODA TO ŻYCIE – NAWADNIJ SIĘ MĄDRZE!

PIERWSZA POMOC PRZY OPARZENIACH SŁONECZNYCH

OBJAWY OPARZENIA SŁONECZNEGO

ZACZERWIENIONA,
BOLAĆCA SKÓRA

PIECHERZE

BÓL GŁOWY,
OSŁABIEŃ

GORĄCZKA

SUCHOŚĆ
SKÓRY

CO ROBIĆ?

1 NATYCHMIAST
ZEJDŹ ZE SŁOŃCA

2 SCHŁOŻ SKÓRĘ
CHŁODNĄ (NIE LODOWATĄ)
WODĄ PRZEZ
15-20 MINUT

3 STOSUJ PREPARATY
ŁAGODZĄCE
(PANTENOL, ALANTOINA)

4 PIJ WIĘCEJ PŁYNÓW

CZEGO NIE ROBIĆ!

NIE PRZEKŁUWAJ
PĘCHERZY

NIE SMARUJ SKÓRY
TŁUSZCZEM, MASEŁEM
ANI OLEJAMI

NIE STOSUJ
ALKOCHOLU

NIE ZRYWAJ ŁUSZCZĄCEGO
SIĘ NASKÓRKA

SKONSULTUJ SIĘ Z LEKARZEM, JEŚLI:

- oparzenie obejmuje dużą powierzchnię ciała
- występują liczne pęcherze
- pojawia się gorączka, silny ból lub objawy odwodnienia

112

W RAZIE POTRZEBY
ZADZWOŃ!

CHROŃ SKÓRĘ – UNIKAJ SŁOŃCA W GODZ. 11:00–16:00
STOSUJ KREM Z FILTREM • PIJ DUŻO WODY • NOŚ NAKRYCIE GŁOWY

prowadzić do poważnych uszkodzeń skóry i zaburzeń gospodarki wodnej organizmu. W przypadku oparzenia należy jak najszybciej zejść ze słońca i schłodzić uszkodzoną skórę chłodną, ale nie lodowatą wodą przez około 15–20 minut. Pomaga to ograniczyć rozwój stanu zapalnego oraz zmniejszyć ból. Nie należy przekłuwać pęcherzy ani smarować skóry tłuszczem, masłem czy alkoholem. Zaleca się stosowanie preparatów łagodzących zawierających pantenol lub alantoinę oraz zwiększenie ilości przyjmowanych płynów.

Jeżeli oparzenie obejmuje dużą powierzchnię ciała, występują liczne pęcherze, gorączka, silny ból lub objawy odwodnienia, konieczna jest konsultacja medyczna.

Upał to również wyzwanie dla odporności miasta

Współczesne miasta muszą przygotowywać się nie tylko na gwałtowne burze czy powodzie, ale również na coraz częstsze fale upałów. Coraz większe znaczenie mają nasadzenia drzew, tworzenie terenów zielonych, retencja wody opadowej, zacienianie przestrzeni publicznych oraz rozwijanie systemów ostrzegania mieszkańców. Odporność miasta nie zależy wyłącznie od infrastruktury. Zależy także od świadomości mieszkańców, ich przygotowania i wzajemnej troski o osoby najbardziej narażone.

Bo podczas upału bezpieczeństwo zaczyna się od prostych rzeczy: szklanki wody, chwili odpoczynku w cieniu, telefonu do starszego sąsiada czy miski świeżej wody wystawionej dla zwierząt. Czasami właśnie takie drobne działania mają największe znaczenie.

Opracowała:

Natalia Mrozińska-Kucharek
Kierownik
Biura Bezpieczeństwa
i Zarządzania Kryzysowego
w Tczewie

Warto pamiętać, że rozgrzany chodnik może powodować bolesne oparzenia opuszek łap.

Pierwsza pomoc przy odwodnieniu

Jeżeli zauważymy u siebie lub innej osoby objawy odwodnienia, takie jak silne pragnienie, osłabienie, zawroty głowy, bóle głowy, przyspieszone bicie serca czy ograniczone oddawanie moczu, należy jak najszybciej podjąć działania. Osobę odwodnioną należy przenieść do chłodnego, zacienionego miejsca i zapewnić jej odpoczynek. Należy podawać

wodę małymi porcjami, ale regularnie. Zbyt szybkie wypicie dużej ilości płynów może wywołać nudności lub wymioty. W przypadku znacznego odwodnienia pomocne mogą być napoje zawierające elektrolity.

Jak rozpoznać udar cieplny?

Udar cieplny jest stanem bezpośredniego zagrożenia życia. Charakterystycznymi objawami są bardzo wysoka temperatura ciała, gorąca i zaczerwieniona skóra, silny ból głowy, dezorientacja, zaburzenia świadomości, problemy z od-

dychaniem oraz utrata przytomności.

W takiej sytuacji należy natychmiast zadzwonić pod numer alarmowy 112, przenieść poszkodowanego do chłodnego miejsca, poluzować ubranie i rozpocząć chłodzenie organizmu poprzez przykładanie chłodnych, wilgotnych okładów do karku, pach oraz pachwin. Nie należy podawać płynów osobie nieprzytomnej.

Pierwsza pomoc przy oparzeniach słonecznych

Choć oparzenia słoneczne często są bagatelizowane, mogą

Bajkowy Dzień Dziecka nad Wisłą – radość, śmiech i muzyka

30 maja Bulwar Nadwiślański w Tczewie tętnił życiem i radością – Bajkowy Dzień Dziecka zgromadził tłumy Tczewian. Nic dziwnego, bo pogoda dopisała, a na najmłodszych czekało mnóstwo atrakcji – od muzyki, przez warsztaty artystyczne, po eksperymenty naukowe i aktywności sportowe.

Nie zabrakło, zorganizowanego przez Urząd Miejski, konkursu niespodzianek, w którym każdy wygrywał nagrodę. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także stoiska Straży Miejskiej, a także pokaz sprzętu miejskich spółek oraz koncert piosenek z filmów Disneya. Na małej scenie zaprezentowali się uczest-

nicy warsztatów Centrum Kultury i Sztuki, pokazując swoje umiejętności wokalne, muzyczne i taneczne. Warsztaty kreatywne „Słodki Dzień Dziecka” przygotowała Miejska Biblioteka Publiczna, a Fabryka Sztuk zapraszała do udziału w efektownych eksperymentach popularnonaukowych „SOWA na kółkach”. Zajęcia plastyczno-terapeutyczne, zapłatanie

warkoczyków i poczęstunek zapewniła CKZ Nauka oraz Szkoła Prywatna Tristan.

Podczas festynu wręczono także nagrody laureatom XVII edycji konkursu „Tczew Słońcem Malowany”, organizowanego przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej oraz Przedszkole nr 8. Tegoroczna edycja, objęta Honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Tczewa – zachęcała najmłod-

szych do przedstawienia swoich ulubionych miejsc w Tczewie i na Kociewiu.

Organizatorem Bajkowego Dnia Dziecka był prezydent Tczewa Łukasz **Brządkowski**.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji i wsparcia wydarzenia, a byli to:

- Centrum Kultury i Sztuki
- Fabryka Sztuk

- Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta
- Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji
- Zakład Usług Komunalnych
- Zakład Utylizacji Odpadów Stałych
- Centrum Kształcenia Zawodowego „NAUKA”
- Tristan - Szkoła Prywatna.

WYSTAWA W FABRYCE SZTUK

Wystawa budowli z klocków cieszy się dużym zainteresowaniem. Zarówno dzieci, jak i dorośli z entuzjazmem podziwiają niezwykle konstrukcje, udowadniając, że pasja do budowania nie ma wieku. Wśród gości specjalnych znalazł się Łukasz Górecki – zwycięzca drugiej edycji programu LEGO® Masters Polska.

Ekspozycja łączy część wystawienniczą ze strefą budowania, gdzie każdy może spróbować swoich sił jako konstruktor. Zwiedzający mają okazję zobaczyć modele stworzo-

ne z gotowych zestawów oraz autorskie projekty. Szczególną uwagę przyciąga ogromna makietka miasta, a także wierne odwzorowany statek Tita-

nic oraz efektowna fotościanka wykonana z kwiatów. Na wystawie zaprezentowano kolekcje ze zbiorów: Dariusza Wałaszewskiego (kuratora wystawy), Marcina Kusowskiego, Filipa Jędrucha, Maksa Jędrucha, Sylwii Lengier, Katarzyny i Adama Lutyńskich, Karola Banacha.

Klocki na Podmurnej
godziny otwarcia w wakacje:
poniedziałek-czwartek
10.00-16.00
piątek-niedziela, święta
10.00-18.00
ostatnie wejście 30 minut
przed zamknięciem
wstęp wolny
miejsce: kamienica Fabryki
Sztuk, ul. Podmurna 15

Zapraszamy do Strefy Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności SOWA w Fabryce Sztuk

To inicjatywa Centrum Nauki Kopernik, sfinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W strefie czekają interaktywne ekspozycje przeznaczone do samodzielnego prowadzenia obserwacji i doświadczeń. Ekspozycje – to stacje doświadczeń, za pomocą których można wywołać określone zjawiska i w ten sposób odkrywać zasady rządzące światem.

ROWEROWE PRZEKRĘTY

Najpierw należy rozkręcić jedno z kół na stojaku, następnie chwycić je obiema rękoma i usiąść na obrotowym stoliku, oprzeć nogi na podnóżku i spróbować przechylić koło w jedną stronę. Podczas próby zmiany osi obrotu odczuwamy oddziaływanie koła w taki

sposób, który powoduje, że zaczynamy obracać się na krześle. Ekspozycja pokazuje, jak działa zasada zachowania momentu pędu. Kiedy trzymamy w rękach wirujące koło i próbujemy je poruszyć, odczuwamy siłę reakcji. To odpowiedź koła na próbę zmiany jego osi obrotu, czyli na próbę zmiany momentu pędu. Ta siła sprawia, że stolik zaczyna się obracać. Wraz z kołem i stolikiem tworzymy jeden układ, który początkowo ma zerowy moment pędu wokół osi pionowej. Kiedy ustawiamy oś obrotu koła w pionie, zaczynamy obracać się w przeciwnym kierunku niż koło. Ruch obrotowy koła oraz ruch obrotowy stolika wokół osi pionowej wzajemnie się znoszą. W ten sposób moment pędu układu wokół osi pionowej pozostaje zachowany i wynosi zero, tak jak na początku. W tym eksperymencie zastosowano efekt żyroskopowy. Wirujący obiekt stara się utrzymać swoją orientację w prze-

strzeni oraz przeciwstawiać się zmianom kierunku osi obrotu. Im szybciej wiruje obiekt i im większa jest jego masa, tym silniejszy jest ten efekt. Jest to

związane z zasadą zachowania pędu – moment pędu bryły pozostaje stały, gdy nie działa na nią żaden moment siły zewnętrznej. Efekt żyroskopowy możemy zaobserwować również w zabawce typu bączek – po rozkręceniu zabawka kręci się wokół własnej osi aż do zupełnego wytracenia prędkości.

Zainteresowany? Zajrzyj do SOWY!

SOWA

Fabryka Sztuk

ul. 30 Stycznia 4

poniedziałek-piątek 9.00-18.00

sobota, niedziela i święta godz. 10.00-18.00

Inicjatywa „SOWA – Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności” finansowana jest w ramach dotacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na podstawie umowy Nr 1/CNK-SOWA/2021 z dnia 2 marca 2021r. w sprawie uruchomienia przez Centrum Nauki Kopernik 50 lokalnych Stref Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności (SOWA) w latach 2021-2028.

Tłumy na XIV tczewskim Pchlim Targu

Ponad 200 wystawców, muzyka na żywo, wyjątkowa atmosfera zabytkowych uliczek i tłumy odwiedzających – tak w skrócie można podsumować XIV Tczewski Pchli Targ, który tradycyjnie odbył się na Starym Mieście.

Wydarzenie od lat przyciąga zarówno mieszkańców Tczewa, jak i gości z regionu. W tegorocznej edycji swoje stoiska przygotowało około 200 wystawców z Tczewa oraz wielu innych miejscowości, m.in. z Trójmiasta, Słupska, Malborka, Elbląga, Starogardu Gdańskiego, Grudziądza, Kwidzyna i Ostródy. Wśród uczestników nie zabrakło również gości z Litwy.

foto: Sabina Piotrowska (Fabryka Sztuk)

Na odwiedzających czekała bogata oferta kramów rękodzielniczych, stoisk kolekcjonerskich oraz punktów pełnych

różnorodnych przedmiotów z drugiego obiegu. Można było znaleźć książki, zabawki, ubrania i wiele innych rzeczy wpisujących się w ideę „zero waste”. Nie zabrakło także regionalnych i swojskich przysmaków. Jak co roku dużą rolę odgrywała oprawa artystyczna. Klimatyczne uliczki Starego Miasta wypełniły dźwięki muzyki na żywo. Przed publicznością wystąpili L'APERITIF – Daria Zaradkiewicz i Paweł A. Nowak, Piotr Krakowski, Jazzy Vibes oraz Brass Fala. Na Placu Hallera gości witał natomiast katarzyniarz, który dodatkowo podkreślał wyjątkowy charakter wydarzenia.

Jedną z największych atrakcji okazała się okolicznościowa gazeta retro. Każdy chętny mógł otrzymać jej egzemplarz z własnym zdjęciem umieszczonym na pierwszej stronie, co cieszyło się ogromnym zainteresowaniem uczestników. Podczas wydarzenia działało również stoisko Komitetu Rewitalizacji Miasta Tczewa. Była to okazja do rozmów o przyszłości Starego Miasta oraz wymiany opinii na temat jego

rozwoju. Osoby, które wzięły udział w quizie dotyczącym historii i zabytków Tczewa, otrzymywały materiałowe torby ozdobione pamiątkowym stemplem.

Oficjalnego otwarcia targu dokonali prezydent Tczewa Łukasz **Brządkowski** oraz dyrektorka Fabryki Sztuk **Alicja Gajewska**. Prezydent podziękował wystawcom za ich zaangażowanie i obecność, zachęcając jednocześnie odwiedzających do korzystania nie tylko z oferty targowej, ale również z pobliskich kawiarni, restauracji i sklepów. Podkreślił także, że wydarzenie z roku na rok rozwija się i przyciąga coraz większą liczbę uczestników. Dopisująca słoneczna pogoda sprzyjała spacerom i zakupom, a Stare Miasto przez cały dzień tętniło życiem.

Miłośnicy targów staroci i rękodzieła nie będą musieli długo czekać na kolejne okazje do spotkań. Już 28 czerwca odbędzie się kameralny targ nad Wisłą, natomiast następne wielkie handlowanie na Starym Mieście zaplanowano na 6 września.

Zapomniany Lipiec '80 w Tczewie

Chyba nie ma osoby która nie kojarzyłaby Sierpnia 1980. To oczywiście cieszy, jednak że nie każdy wie że zaczęło protestować już na początku lipca. Strajkowano niemal w całym kraju ale Pomorze reprezentował tylko Tczew.

Przyczyną strajków z pierwszych dni lipca 1980 r. była wprowadzona „po cichu” przez rząd Edwarda Babiucha podwyżka cen 135 artykułów z drobiu, podrobów i wędlin drobiowych. Tzw. komercyjne ceny obowiązywały w sklepach oraz w zakładowych stołówkach i bufetach z których masowo korzystali robotnicy. Społeczeństwo dowiedziało się o podwyżce 2 lipca, gdy wiceprezes „Społem” potwierdził tę decyzję w Dzienniku Telewizyjnym. W ciągu pierwszych trzech dni od jej wprowadzenia, w kraju wybuchło wiele strajków, m.in. w WSK-PZL Mielec, Warszawskich Zakładach Mechanicznych „Ursus”, Hucie „Warszawa”. 2 lipca w swoim oświadczeniu Komitet Samoobrony Społecznej „KOR” solidaryzował się ze strajkującymi i poparł ich działania. Druga fala strajków znana jako „Lubelski Lipiec 1980” rozpoczęła się 8 lipca w WSK-PZL Świdnik. Po kilku dniach dyktando zgodziła się na żądania protestujących (m.in. cofnięcia podwyżek cen i podwyżki płac). Strajki na Lubelszczyźnie trwały jeszcze przez prawie dwa tygodnie.

Pozytywny dla strajkujących z WSK-PZL Świdnik finał ich akcji często przedstawia się jako „pierwsze tego typu zdarzenie od czasów Polski Ludowej”. Warto pamiętać że podobnie zakończył się wcześniejszy strajk w Fabryce Przekładni Samochodowych „Polmo” w Tczewie. Ten największy zakład w mieście zatrudniał 2,5 tys. osób i był jednym z pierwszych obok „Ursusa” w kraju, które podjęły wte-

dy strajk. Nawet wspomniano o tym w artykule „Lipiec 1980” zawartym w specjalnym, 28 numerze pisma „Głos” z 14 lipca 1980 r. A wszystko zaczęło się od spotkania, które rano 2 lipca zaaranżował u siebie przewodniczący Rady Zakładowej, S. Reszka. Wówczas to przedstawił przewodniczącym rad oddziałowych nowe ceny na wspomniane produkty w stołówce zakładowej. Bigos, flaki, golonka, ozorki, serdelki, wątroba i żeberka podrożały średnio o ponad połowę. Zebrani przewodniczący głowili się nad sposobem przekazania tej informacji robotnikom. Kiedy Tadeusz Landowski, przedstawiciel wydziału TN (Narzędziowni) powrócił z zebrania, zaczął rozmawiać o podwyżce z poszczególnymi pracownikami, a wkrótce powiesił odpowiednią informację na tablicy ogłoszeń. Wówczas wybuchł spontaniczny i żywiołowy strajk który rozszerzył się na kolejne ważne wydziały zakładu. Oczekiwano powrotu do dawnych cen i podwyżki niewysokich płac. Dyrekcja i Komitet Zakładowy PZPR na wszelkie sposoby próbowały z tym walczyć, np. po południu Odlew-
nia, która już wcześniej dosta-

ła wyższe stawki płac, za namową zastępcy dyrektora ds. handlowych Jerzego Gulidy, podjęła pracę.

Jednak od rana, 3 lipca, wiele wydziałów kontynuowało strajk absencyjny. W tym czasie na Narzędziowni doszło do spotkania robotników z delegatami Zjednoczenia Przemysłu Motoryzacyjnego „Polmo”, kierownictwem zakładu i wicewojewodą gdańskim Ludomi-rem Zgirskim. Pojawiły się kolejne postulaty, m.in. likwidacji sklepów komercyjnych oraz zrównania zasiłków rodzinnych z tymi dla milicji i wojska. Władze nie zgodziły się. Mimo braku Komitetu Strajkowego, protest trwał, bo wspierało go wielu aktywnych uczestników, m.in. Konrad Gajewski, Zdzisław Graczyk, Zdzisław Kamiński, Stanisław Kondys, Leszek Lamkiewicz, Edward Polak, Zdzisław Stachowicz, Andrzej Staśkowski, Mieczysław Śliwka, Stefan Jendrzewski, Tadeusz Mikula. Nie dali się zastraszyć, więc rozmowy trwały. Późnym popołudniem po zakładzie rozeszła się informacja o podpisaniu przez dyrektora naczelnego Andrzeja Jędykiewicza zapewnienia, że załoga otrzyma wyższą (licząc od 1

lipca), V grupę zaszeręgowania, a do stołówki powrócą dawne ceny. Wieczorem zakład wznowił pracę, a jako ostatnia zrobiła to Narzędziownia. Następnego dnia władze zrealizowały swe obietnice.

Sytuacja uczestników strajku była specyficzna. Obawiali się zwolnień, ale nie doszło do nich zapewne z powodu rychłego zwycięskiego Sierpnia '80. Krótki, ale owocny okres Karnawału Solidarności przerwało wprowadzenie przez komunistów stanu wojennego w Polsce. W tym roku przypada 45. rocznica tego tragicznego wydarzenia. Konspiracja niepodległościowa trwała jednak nadal. Sposobem na upamiętnienie tych działań jest przekazywanie relacji i materiałów do instytucji takich jak Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie. Jej aktywność naukowa i popularyzatorska sprawia, że wolnościowe działania mieszkańców miasta i powiatu tczewskiego pozostaną w pamięci kolejnych pokoleń.

Krzysztof Filip

Dział Historii Miasta

Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Tczewie

A może być jeszcze więcej!

W MIEŚCIE

KALENDARZ
WYDARZEŃ
KULTURALNYCH
I SPORTOWYCH

24.06 środa 16:00-18:00	Bajkowy Piknik Biblioteczny Park Piotrowo, Os. Bajkowe	WSTĘP WOLNY
26-28.06 pt.-nd.	Sobótki Tczewskie Bulwar Nadwiślański	WSTĘP WOLNY
28.06 niedziela 12:00-16:00	Kameralny targ, edycja 7. Zielona Strefa, deptak ul. Nad Wisłą/Zamkowa	WSTĘP WOLNY
29.06 poniedziałek 12:00	Planszówkowe poniedziałki Biblioteka Główna, ul. Jarosława Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
30.06 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
1.07 środa 10:00	Twórcze Spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
1.07 środa 12:00	Biblioteka Plenerowa Skwer dra Schefflera przy ul. Łaziennej	WSTĘP WOLNY
2.07 czwartek 12:00	Warsztaty kreatywne dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	ZAPISY 0 zł
2.07 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
4.07 sobota 10:00-14:00	Tczewski Cross Rowerowy start i meta: ul. Tczewska (przy GPEC) w Rokitkach	ZAPISY 90-150 zł
5.07 niedziela 15:00	Kultura w sąsiedztwie (rodzinny piknik) Suchostrzygi, Skwer ul. Żwirki	WSTĘP WOLNY
6.07 poniedziałek 12:00	Planszówkowe poniedziałki Biblioteka Główna, ul. Jarosława Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
6.07 poniedziałek 12:00	Warsztaty kreatywne dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	ZAPISY 0 zł
6.07 poniedziałek 14:00	BiblioBREAK: spotkania młodych 13-19 lat, Biblioteka Główna, ul. J. Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
7.07 wtorek 12:00	Robotyka dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	WSTĘP WOLNY
7.07 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
8.07 środa 10:00-12:00	Wakacyjna szkołka tenisa Korty tenisowe, ul. Wojska Polskiego 28a	WSTĘP 20 zł
8.07 środa 10:00	Twórcze Spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
8.07 środa 12:00	Festyn - rozpoczęcie wakacji Teren zielony przy SDK, ul. Żwirki 49	WSTĘP WOLNY
8.07 środa 12:00	Biblioteka Plenerowa Skwer dra Schefflera przy ul. Łaziennej	WSTĘP WOLNY
9.07 czwartek 12:00	Warsztaty kreatywne dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	ZAPISY 0 zł

9.07 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
11.07 sobota 12:00	Rodzinna sobota (warsztaty, wystawa, zabawy) Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
11.07 sobota 16:00	Spacer z przewodnikiem zbiórka: Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
11.07 sobota 18:00-23:00	Potańcówka w Parku „Wesele w stylu Wild West” Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
13.07 poniedziałek 12:00	Warsztaty kreatywne dla dzieci SDK ul. Żwirki 49	ZAPISY 0 zł
13.07 poniedziałek 12:00	Planszówkowe poniedziałki Biblioteka Główna, ul. Jarosława Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
14.07 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
15.07 środa 10:00	Twórcze spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
15.07 środa 10:00-12:00	Wakacyjna szkoła tenisa Korty tenisowe, ul. Wojska Polskiego 28a	WSTĘP 20zł
15.07 środa 12:00	Biblioteka Plenerowa Skwer dra Schefflera przy ul. Łaziennej	WSTĘP WOLNY
16.07 czwartek 12:00	Warsztaty kreatywne dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	ZAPISY 0zł
16.07 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
16.07 czwartek 17:30	Turniej Siatkówki Plażowej Boiska z piaskiem na odkrytym basenie (+KANONKA)	WSTĘP WOLNY
17.07 piątek 21:30	Kino w Parku „Wartość sentymalna” Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	BILETY 15 zł
18.07 sobota 10:00	Rajd rowerowy Start: Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	ZAPISY 0 zł
19.07 niedziela 21:00	Spektakl plenerowy „Sztukmistrz”/Teatr Snów Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
20.07 poniedziałek 12:00	Planszówkowe poniedziałki Biblioteka Główna, ul. Jarosława Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
20.07 poniedziałek 12:00	Warsztaty kreatywne dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	ZAPISY 0 zł
20.07 poniedziałek 14:00	BiblioBREAK: spotkania młodych 13-19 lat, Biblioteka Główna, ul. J. Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
21.07 wtorek 9:00	Turniej wielu boisk z KKS Unia Tczew ORLIK przy SP 10, ul. Konopnickiej 11	WSTĘP WOLNY
21.07 wtorek 12:00	Robotyka dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	WSTĘP WOLNY

21.07 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
22.07 środa 10:00-12:00	Wakacyjna szkołka tenisa Korty tenisowe, ul. Wojska Polskiego 28a	WSTĘP 20zł
22.07 środa 10:00	Twórcze Spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
22.07 środa 12:00	Biblioteka Plenerowa Skwer dra Schefflera przy ul. Łaziennej	WSTĘP WOLNY
22.07 środa 16:00	Warsztaty mażorettek SDK, ul. Żwirki 49	WSTĘP WOLNY
23.07 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
24.07 piątek 21:15	Kino w Parku „Bez wyjścia” Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	BILETY 15 zł
25.07 sobota 12:00	Rodzinna sobota (wystawa i warsztaty) Fabryka Sztuk, ul. Podmurna 15	WSTĘP WOLNY
25-26.07 sob.-nd. 12:00-17:00	Kameralny targ, edycja 8. Zielona Strefa, deptak ul. Nad Wisłą/Zamkowa	WSTĘP WOLNY
26.07 niedziela 10:00	Wiosenno-lotnia liga Mölkky KANONKA, ul. Warsztatowa	WSTĘP WOLNY
26.07 niedziela 15:00	Kultura w sąsiedztwie (rodzinny piknik) Czyżykowo, niecka ul. Nadbrzeżna	WSTĘP WOLNY
27.07 poniedziałek 12:00	Planszówkowe poniedziałki Biblioteka Główna, ul. Jarosława Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
27.07 poniedziałek 12:00	Warsztaty kreatywne dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	ZAPISY 0 zł
28.07 wtorek 9:00	Turniej wielu boisk z KKS Unia Tczew Boisko wielofunkcyjne przy ul. Andersena	WSTĘP WOLNY
28.07 wtorek 12:00	Robotyka dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	WSTĘP WOLNY
28.07 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
29.07 środa 10:00	Twórcze Spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
29.07 środa 12:00	Biblioteka Plenerowa Skwer dra Schefflera przy ul. Łaziennej	WSTĘP WOLNY
30.07 czwartek 12:00	Letnie disco dla dzieci SDK, ul. Żwirki 49	ZAPISY 0 zł
30.07 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
31.07 piątek 21:00	Kino w Parku „Ostatni wiking” Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	BILETY 15 zł

codziennie	Wystawy Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4, ul. Podmurna 15	WSTĘP WOLNY
1.08 sobota 17:00	Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego, Uroczystości patriotyczne	WSTĘP WOLNY
1-2.08 sob.-nd. 9:00	Finał Mistrzostw Polski Piłka Ręczna Płazowa Boiska z piaskiem KANONKA, ul. Warsztatowa 	WSTĘP WOLNY
3.08 poniedziałek 12:00	Planszówkowe poniedziałki Biblioteka Główna, ul. Jarosława Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
3.08 poniedziałek 14:00	BiblioBREAK: spotkania młodych 13-19 lat, Biblioteka Główna, ul. J. Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
4.08 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
5.08 środa 10:00	Twórcze Spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
5.08 środa 12:00	Biblioteka Plenerowa Skwer dra Schefflera przy ul. Łaziennej	WSTĘP WOLNY
6.08 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
7.08 piątek 21:00	Kino w Parku „Tajny agent” Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	BILETY 15 zł
8.08 sobota 12:00	Rodzinna sobota (warsztaty i gra) Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
8.08 sobota 20:00	Silent Disco w Parku Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	BILETY 20 zł
10.08 poniedziałek 12:00	Planszówkowe poniedziałki Biblioteka Główna, ul. Jarosława Dąbrowskiego 6	WSTĘP WOLNY
11.08 wtorek 9:00	Turniej wielu boisk z KKS Unia Tczew Boiska z piaskiem, KANONKA, ul. Warsztatowa	WSTĘP WOLNY
11.08 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
12.08 środa 10:00-12:00	Wakacyjna szkoła tenisa Korty tenisowe, ul. Wojska Polskiego 28a	WSTĘP 20 zł
12.08 środa 10:00	Twórcze Spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
12.08 środa 12:00	Biblioteka Plenerowa Skwer dra Schefflera przy ul. Łaziennej	WSTĘP WOLNY
13.08 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
14.08 sobota 20:00	Muzyka w parku - koncert Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
15.08 sobota 10:00-17:00	Gra miejska start: Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY

18.08 wtorek 9:00	Turniej wielu boisk z KKS Unia Tczew ORLIK przy SSP 2, ul. Gdańska 2	WSTĘP WOLNY
18.08 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
19.08 środa 10:00-12:00	Wakacyjna szkoła tenisa Korty tenisowe, ul. Wojska Polskiego 28a	WSTĘP 20 zł
19.08 środa 10:00	Twórcze spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
19.08 środa 16:00	Warsztaty mażorettek SDK, ul. Żwirki 49	WSTĘP WOLNY
20.08 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
20-23.08 czw.-nd.	Tczew GospelFest 2026 (warsztaty/koncerty) Tczew	
22.08 sobota 10:00	Rajd rowerowy start: Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	ZAPISY 0 zł
22.08 sobota 12:00	Rodzinna sobota (warsztaty, wystawa) Fabryka Sztuk, ul. Podmurna 15	WSTĘP WOLNY
22.08 sobota 16:00	Spacer z przewodnikiem zbiórka: Plac przed Dworcem PKP	WSTĘP WOLNY
23.08 niedziela 10:00	Wiosenno-letnia liga Mölkky KANONKA, ul. Warsztatowa	WSTĘP WOLNY
23.08 niedziela 15:00	Kultura w sąsiedztwie (rodzinny piknik) Os. Staszica, ul. Spółdzielcza	WSTĘP WOLNY
24.08 poniedziałek 12:00	Warsztaty czekoladowe (dla dzieci) SDK, ul. Żwirki 49	ZAPISY 30 zł
25.08 wtorek 15:00	Warsztaty plastyczne dla dzieci Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
26.08 środa 10:00-12:00	Wakacyjna szkoła tenisa Korty tenisowe, ul. Wojska Polskiego 28a	WSTĘP 20 zł
26.08 środa 10:00	Twórcze Spotkania w CKiS Park CKiS, ul. Wyszyńskiego 10	WSTĘP WOLNY
27.08 czwartek 12:00	Festyn - zakończenie wakacji Teren zielony przy SDK, ul. Żwirki 49	WSTĘP WOLNY
27.08 czwartek 15:00	Warsztaty dla dzieci Strefa SOWA Fabryka Sztuk, ul. 30 Stycznia 4	WSTĘP WOLNY
29-30.08 sob.-nd.	Festiwal Grzegorza Ciechowskiego CKiS, ul. Wyszyńskiego 10 / Tczew In Memoriam XXV	
29.08 sobota 10:00	Grand Prix Polski w Mölkky Stadion, ul. Bałdowska	WSTĘP WOLNY
29.08 sobota 14:00	VIII Dycha nad Wisłą im. Kazimierza Żmigniewa (bieg na 10 km) Bulwar Nadwiślański	ZAPISY 60-90 zł
30.08 niedziela 10:00	Mölkky Mistrzostwa Polski Czwórek KANONKA, ul. Warsztatowa	WSTĘP WOLNY

Prezydent Miasta Tczewa – Łukasz Brządkowski zaprasza na

SOBÓTKI TCZEWSKIE

WSTĘP WOLNY!

26-28 czerwca

**BULWAR NADWIŚLAŃSKI
IM. KSIĘCIA SAMBORA II**

KOMBII

LANBERRY

LIZOT

AVI

DJ VIKI

ARCTIC MOON

MAX FARENTHIDE

26.06 / PIĄTEK 19:30

LANBERRY
KOMBII

27.06 / SOBOTA 16:00

Wokalny zawrót głowy od Kornas i Sowry
DJ VIKI

podsumowanie biegu „Tczew na 5 z Flex Poland” Powiatowe Centrum Sportu

ARCTIC MOON
MAX FARENTHIDE
LIZOT
Pokaz laserowy

28.06 / NIEDZIELA 15:00

Orkiestra Morskiego Oddziału Straży Granicznej
Harcerska Orkiestra Dęta
AVI

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

27.06 12:00 – 14:00 TURNIEJ MIAST PARTNERSKICH
26.06 12:00 OTWARCIE WYSTAWY „70-LECIE KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ
W TCZEWIE” | Plac przed dworcem PKP | Fabryka Sztuk
28.06 12:00 – 16:00 KAMERALNY TARG
| Zielona Strefa, ul. Nad Wisłą/Zamkowa | Fabryka Sztuk

**HARCERSKA ORKIESTRA
DĘTA TCZEW**

**ORKIESTRA MORSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ**

Organizator: Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie
ul. Wyszyńskiego 10 / 83-310 Tczew
www.ekis.tczew.pl

